

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden csütörtök és vasárnap reggel.
Szekesztőség és kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése.
hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Tizeanegyedik évfolyam.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések jutányosan számítanak.

FELTÁMADÁS.

A feltámadás eszméje nem csupán vallási misztérium, hanem egyuttal természeti valóság is, nem csupán a vigasztaró kedélynek reményisége, hanem egyben a társadalomnak, az egész emberiségnek követelménye.

Az összes kulturnépek vallásai között alig találunk egyet is, mely a feltámadás hitét ne hirdetné követőinek.

Mind az ókori népeknél, mind pedig a modern népek vallási igazságai között megelhetjük az enyészet kérielhetetlen törvényének ellenértéke gyanánt a feltámadásnak, a tulvilági életnek hitét. Tagadhatatlan tény, hogy csak a Buddha hitén levő keletindiai népek nem ismerik a feltámadást. De a keleti ember a végső tökéletességet az abszolút nyugalomba helyezi. Csak természetes tehát, hogy a tökéletesség legmagasabb foka a felfogásban a teljes megsemmisülés, a nirvána, melynél tökéletesebb nyugalom sem képzelhető. Merőben ellenkezik e felfogással a görög bölcsészet, melynek alapján áll a keresztény skolasztikus bölcsélet is; ez pedig az akciót, a tevékenységet valja legnagyobb tökéletességnek. Örök tevékenység, szemben az enyészettel ez a feltámadásnak bölcséleti alapja. Ezt a fogalmat, mely ott rejlik a görög-római mitológiának a másvilági itéletéről, az Elysiumról és a Tartarusról szóló tanaiban, jól ismerte a legrégebb kulturnépek, az egyiptominak vallási rendszere is, hiszen a halottak kultusza Egyiptomban éppen ezen a hiten alapul. Ezen alapfogalmakat, melyeket a régi népek fantáziája a maga módja és kedve szerint kiszinezett, a zsidó kinyilatkoztatás már sokkal tisztább alakban tárja elének, a keresztény vallás pedig isteni alapítójának, Jézus Krisztusnak halottaiból feltámadt személyében látja e hitnek kétségtelen zálogát.

Am e hit a feltámadásban ezernyi analógiával bír a természetben is. Hiszen éppen a tavaszi időszak, melyben a feltámadás vallástörténeti ténye esik, mi más, mint magának az anyatermészetnek újjáéledése, téli halálából való feltámadása? A természet élete éppen a mulandóságnak és a feltámadásnak, a halálának s az életnek szüntelen váltakozásából, állandó küzdelméből áll és elmondhatjuk, hogy az energia megmaradásáról szóló természeti törvény maga

nem más, mint a fizika nyelvére lefordított hit a feltámadásban. Az energia nem vész el, csak módosul, csak alakját változtatja — ugyanezt az elvet viszi át a feltámadásban való hit a természetfölötti térére.

Ez a hit azonban nemcsak a vallási rendszerek közös posztulátuma, nemcsak átvitt értelemben vett természeti jelenség, hanem egyuttal a kedélynek, az egyes ember lelkének, szívvilágának egyik integráns része. Más szóval, ha mástól nem hallanók a feltámadás tanát, magunknak kellene magunktól rájőnünk.

Életöztünönknek leghatalmasabb elensége az enyészet, mely számtalan formában szüntelen lejártszódiak szemünk előtt. És mennél világosabban, mennél gyakrabban szemléljük e törvényt, mennél nagyobb változatosságban lép elének a halál: annál szívósabban ragadjuk meg az élet eszméjét. Az életnek ösztönszerűszeretete a feltámadás gondolatában válik igazán öntudattá; hiszen a földi élet nem szabadulhat meg a mulandóság átkától, tehát önkéntelen bennünk a vágy olyan élet után, melynek kapuját a halál nem zárja be örökké.

Magának a földi létnek ezernyi, kikeverhetetlen, kisebb-nagyobb szenvedései, a földi boldogságnak nemcsak egyenlőtlen, de aránytalan eloszlása is fölkelte bennünk annak az életnek vágyát, melyben a mostani ellentétek végleges kiegyenlítést nyerneek. A feltámadás eszméjének ezen oldalról való szemléletében találja meg az ember azt a vigasztalást, melyet e földön nem pótolhat semmisen. Vannak lelki állapotok, vannak szenvedések, vannak csalódások, vannak küzdelmek, melyekben egyedül a jobb jövőben vetett hit szolgálhat vigaszul a törődött emberi léleknek.

Ez a feltámadás hitének nagy jelentősége az egyes ember lelki világában s aki a hitet megingatja, megfosztja az embert olyan javától, melynek ellenértékét meg nem adhatja semmi egyébben.

S amely fokban a társadalmi életben is megtaláljuk a feloszlási processzust, azon mértékben magának a társadalomnak is égető szüksége van a feltámadásnak hitére, eszméjére és tényére.

Társadalmi életnek értékei is hullámnak vannak alávetve, azokban is a mulandóság kérielhetetlen törvényei ural-

kodnak. Amit ma még valóságnak fogadunk el, annak enyészeten holnap meglepődünk, megütődünk. Eszmék és elvek, meggyőződések és áramlatok, divatok és felfogások is változnak magukkal a jövő és menő emberekkel. És a változást, a mulandóságot éppen az a kapocs sinyli meg leginkább, mely az embereket összetartja, mely a társadalmi érintkezésnek alapja: az egyetértés. A mulandóság következtében differenciálódnak az egyének, kikből a társadalom kialakul. Ez a különbözőség nagyobb vagy kisebb, aszerint, amint a változás az egyik ember lelki világában hamarabb vagy később következik be, mint a másikéban. E nagy hullámnak az oka aztán annak a nagy egyenletlenségnek, mely az embereket szembe állítja egymással; ez az oka a társadalmi élet halálának ez teszi szükségessé feltámadását.

Amit a nagy emberi társadalomban lépten-nyomon tapasztalunk, azt a jelenséget a kisebb társadalmi egységek is mutatják, azt városunk életében is szüntelen érezzük. Nagy minálunk is a szét-huzás, nagy az ellentét, a közös célok, az azonos érdekek sem képesek egységes tábortba toborozni minden embert. A naponként találkozó embereknek is igen kevés az igazi érintkező pontjuk. Emberek és osztályok állnak szemben egymással, és a bellum omnium contra omnes, mindenkinek háboruja mindenki ellen, sem példátlan eset városunk történetében.

Több életet tehát, vagyis több egyetértést! A társadalom feltámadása nem isteni csoda, nem isholt természeti törvény vagy a kedélynek hangulata. A társadalom élete »Wille zur Tat«, mint Nietzsche mondja, akarat, mely tetté válik. Saját akaratunk, melyet magunknak kell tetté, valósággá érlelnünk.

Ezt a feltámadást óhajtuk, ennek országát kívánjuk ma, a feltámadásnak örömmünepén, hogy öröme és ünnepe legyen annak a vallásos ihletől temp-lomba vezetett hívő léleknek, hogy ne-csak vigasztalása legyen az enyészet törvényén szomorkodó szívnek, szóval az egyének: hanem társadalomnak, melynek oly nagy szüksége van az egyetértő életre való feltámadásnak.

Bácsalmási ügyvédek a bajai törvényszék ellen.

Illetéktelen beavatkozás, melyet vissza kell utasítani.

A bajai törvényszéki mozgalom változatos történetbe várhatóan, szinte hihetetlenül diszsonáns hang esendült bele a múlt hétén. Megirtuk szabadkai tudósításból mi is, bejárta a megyei sajtó egyéb lapjait is, hogy Bácsalmáson, az alig pár ügyvédet számláló kis nagyközségben kitört az ügyvédmozgalom. A mozgolódás csakhamar testet is öltött, furcsa, fonák, sőt grotesk formát — abban az indítványban, melyet a szabadkai ügyvédi kamarához nyújtott be az almási 6, szóval hat ügyvéd a bajai törvényszék visszaállítására.

A bacsalmási hatos ügyvédcsoporthoz különös indítványa, szokatlan, majdnem nevérségbe illő megnyilatkozása nem fontos, szinte alig érdemes a megemlítésre a bajai törvényszék visszaállítására nagy kérdésében. Bácsalmás és kerületének Bajamelléti hangulatát kétségtelesen kifejezte Szutrély Lipót, a bacsalmási kerület képviselője, Teleyk József gróf, a bacsalmási érdekek hatalmasszavú védője, Szommer József Bácsalmás főjegyzője és Hetényi Pál dr., az ottani járásbírósg vezetője, kik a bajai deputációval együtt vonulnak pár hete a kormány elé visszakérni a bajai törvényszéket.

Hogy a bacsalmási ügyvédeknek Szabadkához csatlakozó különvéleménye mégis számot tart arra, hogy vele foglalkozunk, az inkább az állásfoglalás szokatlanúsága miatt és azért van, hogy idejében fölemeljük kérdő és tiltakozó szavunkat az ügyvédi kamaránál, mely ezt a naiv és mégis merész, majdnem törvénytelen indítványt arra méltatta, hogy érte április harmincadikán rendkívüli közgyűlést hívott össze.

Az immár egybehívott rendkívüli közgyűlés kézzel idejében való tiltakozásra bennünket, tiltakozó állásfoglalásra a törvénykönyvvel a

kerünkben, melyből tisztára, félreérthetetlenül kiolvasható, hogy az ügyvédi kamarának ezt a bacsalmási indítványt tárgyalni sincs joga. Megvitatás nélkül, határozat nélkül kell visszajuttatni a szerénytelen, de illetéktelen hangulatokeltési kísérletet a főládók címére, akik egy egész igazságszolgáltatási körzet megnyilatkozásával, saját pátriájuk leghivatottabb szószólóiában szembe és végül — a kollégialis jóérzés nagyobb dicsőségére — huszonnyolc bajai kartársuk ellenére, érdemen feül, de — ismételjük — törvény ellenére is — megkülönböztetett és kiváltságos elbánást kívánnak az ügyvédi kamarától, amely pedig minden bacsalmási ügyvédnek közös pártolója és törvényrendelt védője.

Az ügyvédi rendtartás tisztára megjelöli a kamarák hivatását és ezt a jogkört félreagazárni nem lehet. Közös ügyvédi érdekek megővésében áll a kamara munkája, melynek során gondosan kell őrködni, hogy meg ne halgasson senkit a másik rovására. És ennek a törvényszabta vezérelvnek a jelében tárgyalás alapjául sem szabad elfogadni a bacsalmási indítványt, melyet a letagadhatatlan tény, a bacsalmási járás Bajamelléti megnyilatkozása, különben is tárgyatlanná tesz.

Nekünk erős a hitünk a szabadkai ügyvédi kamara törvénytisztelésében és abban, hogy kartársi jóérzésből sem enged precedenst alkotni ekkora szabálytalanságra. Megbizunk a megye ügyvédi karában is, hogy súlyal bírő állásfoglalással megakadályozzák a bacsalmási tervet, mely különben is csak egy-két ottani ügyvédnek az igazságszolgáltatási érdek fölé helyeztet házi és kényelmi kérdése.

Hozom, erős a hitünk az ügyvédi kamarai

többség igazságérzésének győzelmében, ha egysegesen, szervezeten fölvenulnak a szabadkai közgyűlésre . . .

Ha fölvenulnak, ha ott lesznek . . . Ennek a nagy kérdésnek a megoldása a bajai ügyvédekre hárul, kiknek egy szálig ott kell lenniük a — reméljük — halva született bacsalmási terv temetésénél.

Államrendőrség.

Irta: Rendőrkapitány.

A városok rendőrsége ma nem felel meg a követelményeknek. A rendőrlégénység sok városban nemcsak rendőri, hanem kézbéslői, szolgai, éjjeli őri, tűzoltói teendőkre is végez, így nem csoda, ha a vidéki városi rendőrség sok kívánivalót hagy fön. A városi képviselők által alkalmazott rendőrségi személyzetnek még tisztviselői tagja is kénytelen alkalmazkodni a helyi viszonyokhoz, az uralmon levők sajátos kívánságaihoz, mert ezektől függ ekzsztenciája. Ennek a körülménynek fontos szerepe van annak elbírálásánál: célszerű-e a rendőrség működését az önkormányzati alapon meghagyni, vagy pedig szükséges-e azt az állami hatalmat jelentő szervezetté tenni és államosítani.

A rendőrség országos szervezéséről kell gondoskodni, mert a rendészet körébe vágó teendők sokszor nemcsak helyi, hanem más város vagy az egész ország területére kiterjedő jelleggel bírnak. Bűnügyi nyomozások eseteiben ma egyik város rendőrsége nem végezhet kutatásokat egy másik városban, nem eszközölhet elfogatásokat, szóval nem járhat el ugy, ahogy azt a közbiztonság érdeke megköveteli. A városi rendőrségek különböző jog-és hatásköreinek meghagyása mellett leendő államosításából és a helyi viszonyok szerinti méltá

TÁRCA.

Ellenőrzés a telefonon.

— Kép a jövőből. —

— A »Bajai Hírlap« eredeti tárcája. —

A kereskedelemügyi kormány egyik újabb rendelete utasítja a távbeszélő hivatal közegeit, hogy a megkezdött távirati csak maguk az előfizetők használhatják külön díj nélkül, hivatalok csak hivatalos ügyben, tehát ellen kell őrizniök a távbeszélgetést, hogy a kincstár jövedelmét csökkentő visszaélések elő ne fordulhassanak.

Reggel kilenc óra.

— Brrrrrr! Halló!

A szakosás szünet. Az első csöngetésre nem muszáj okvetlenül reflektálni.

— Brrrrrr!

Megszólal egy világfájdalmas hang:

— Központ.

— Kérek csatlakozást Bácsfeketehegyre.

— Ki beszél?

— Itt a Kőszegi-gyár.

— De kicsoda? A gyáros maga?

— Nem. Kovács Albert igazgatósági tag.

— Sajnálom. A gyár telefonját csak a gyár maga használhatja.

— De kérem, a gyár egy részvénytársaságé annak egyik igazgatósági tagja vagyok.

— Azt mindenki mondhatja. Vidékre csak az beszélhet, aki a lajstromba be van írva. Tessék idefáradni . . .

— Két kilométernyire? Hová gondol Nagysád?

— Hát akkor tessék megbizni Kőszegi urat magát . . .

— De hisz ő Feketehegyen van. Éppen vele akarok beszélni.

— Sajnálom, de nem segíthetek. Legfeljebb megkérdem a főnök urat . . .

— Jó lesz. Az tán jobban tudja, hogy mi a részvénytársaság.

Ez utóbbi szavak azonban már a bal horog beakasztása után hangzottak el.

Fél óra múlva.

— Brrrrrr!

— Központ.

— Nos, mit mondott a főnök ur?

— Milyen főnök ur? Ne tessék rébuszokat földadni, ez nem szépirodalmi lap, ez telefon. Ugyis majd belefut az ember.

— No no, csak lassan egy kicsit, kedves Nagysád. Hisz az előbb maga ígérte, hogy megkérdi a főnököt.

— Ahá, már tudom. A Szerbiába küldött utalványokon magánközelvényeket . . .

— Kérem, hisz én Feketehegyre akarok telefonálni . . .

— Honnan?

— A Kőszegi-gyárból.

— Ki beszél?

— Nagysád, az Istenért, csak nem kezdjük előlről!

— Kérem, a kolléga átment a csomagosztályba. Én semmiről sem tudok.

— No de ez hallatlan!

— Igaza van. Egyenesen hallatlan, hogy én nem tudnék arról, amiről ketten tudnak . . .

— Ne tessék velem kedélyeskedni!

— Magának meg ne tessék gorombáskodni! Mit gondol, maga hires, hogy a telefonos kisasszonyokkal ilyen hangon társaloghat?

Brrrrrr! Ki volt kapcsolva.

Fél óra múlva.

— Brrrrrr! Halló!

Csend. Ismételt csöngetés. Csend. Türelmetlen csöngetés. Caend.

Végre szökebe jut a félnök, hogy a főnök miképpen eszközöl csöngetni. Három szaggatott csöngetés. Erre persze rögtön jelentkezik a központ.

— Halló! Központ.

— Halló. Kérem a 61-et.

Ez a főnök telefonszáma.

— Hát nem a főnök ur csöngetett?

— Nem kérem. Itt Kovács Albert beszél a Kőszegi-gyárból. Kérem a 61-et.

— Tessék.

A főnök persze úgy dönt, hogy az igazgatósági tag használhatja a telefont.

Másfél óra múlva megvan a kapcsolat. Kovács Albert közben visszatért a Nemzeti szállóba és nyugodtan megebédelt. A gyárban meghagyta a főkönyvelőnek, hogy mit telefonáljon Feketehegyre.

— Brrrrrr! Központ. Feketehegy jelentkezik.

— Halló! Ki beszél?

— Itt Feketehegy, a gyárdirektor.

— Itt Kőszegi-gyár, a főkönyvelő.

nyos érdekek kielégítése figyelembevételével leendő rendezéséből, tehát részleges államosításból, olyanból, amely a városok autonómiájával egyeztetni össze az államosítást, — azt hisszük, sem a rendőrség, sem a városok nem kérnek. Opportunitási vagy gazdasági tekintetektől, ha ilyen államosítás tervezetnék, és csak azt jelentené, hogy a városok továbbra is fizetni fogják a rendőrséget, de azzal ezután még kevesebb rendelkezési joguk lesz. A kifejezetten sem nem autonóm, sem nem állami rendőrség gondolata halva született idea, de a rendőrség államosítása ellen a városok autonómiájának megcsorbitása miatt küzdeni szintén szükségtelen.

Az önálló állami élet előfeltétele, kiegészítője az, hogy belső életünk rendez, békéje és biztonsága megteremtésék. Ez csak úgy érhető el, ha az állami életben funkcionáló összes intézmények és jogalkotások mindegyike egymással harmónikus működést fejt ki.

Magasabb nemzeti és politikai érdekekből a rendőrség államosítását azért ellenzik, mert ez állítólag rendőrállamot jelent, amelynek megteremtése közjogi és államjogi helyzetünkre való tekintettel, — mint mondják — nagy veszélyt jelent. De amikor azt látjuk, hogy a városok közül mindig több és több kéri a csendőrségnek a rendészeti teendők ellátására leendő alkalmazását, ezt kevésbé lehet nevezni az önálló nemzeti és állami fejlesztésének, mint azt, ha egy olyan önálló állami intézményt alkotunk, amelynek szervezetében idegen érdek és befolyás nem érvényesülhet. Mindaz tehát, amit az ország rendőrállamátétele indokából az államosítás ellen fölhoznak, alapelkül való szólam és semmi egyéb.

Hogy a rendőrség működési jogalapa egyességé váljon, az államosítás szükséges. A közrend és biztonsági szolgálat ellátásának dacára, hogy ez az általános igazgatás egyik legelsőrendűbb feladata, ma általános

zavar, szabályozatlanság uralkodik, amely egyrészt a rendőri szolgálat jellege tartalma és minősége, másrészt a rendőri hatáskörök mérve és gyakorlásának módja tekintetében észlelhető. Nagyon fontos dolog tehát legelső sorban a rendőrségi joghatóság tisztázása. Ez három uton történhetik.

1. A rendőri jog megállapítása.
2. A hatáskörök tisztázása.
3. A szervei élet megalkotása által.

H I R E K.

— **Eljegyzés.** Szondy István dr. szobráncai kir. járásbírósi jegyző, Szondy Mátyás kir. ítélőtáblai bírós. és neje Juray Matild fia, f. hó 16 án tartja eljegyzését Nagybutykapusztán Kertész Katóval, Kertész István szabolicsmegyei földbirtokos és neje szül. Várady Katinka leányával.

— **Halál gyóntatás közben.** Czár András, Hercegszántó község r. kath. plébánosa 55 éves korában hirtelen elhunyt. A nagy heti gyóntatások végzése közben a templomban gyóntató székéből a templom kövezetére hanyatlott s hirtelen megszűnt élni. Az ő lelkész-sege idejére esik az a feltűnő eset, hogy a hercegszántói kath. sokacok egy része görögkeleti szerb vallásra tért át. Azóta kétféle hitfelekezetnek élnek a hercegszántói sokacok. Czár András plébánost, az alapszabályok 17. §-aival kísértek a hercegszántói családi sírba örök nyugalom helyére.

— **Uj vasuti terv.** A kereskedelemügyi miniszter folyó évi március hó. 24 én kelt rendeletével Militics község közönségének a m. királyi államvasutak Ujgombos állomásától Militics község vezetendő helyi érdekű vasutonalára az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **Sportegyleti közgyűlés.** A bajai sportegylet április hó 17-ik napján délelőtt 10 órakor a városháza tanácstermében tartja közgyűlését. Határozatképes számban meg nem jelenés esetén a közgyűlés, az alapszabályok 17. §-a értelmében, tekintet nélkül a megjelent tagok számára április hó 23-ik napján délelőtt 10 órakor a városháza 2. sz. tanácstermében lesz megartva.

— **Palocson tartják a közgyűlésüket a báoskai tűzoltók.** A bácsbodrog vármegyei tűzoltószövetség és a szabadkai önkéntes tűzoltó testület május 28-án tartják Palocson évi rendes közgyűlésüket és szövetségi versenyeket. A két napi ünnepségek sora a következő: Május hó 27 én, délután: Az érkező vendégek fogadása. Este 7 órakor: A Szövetség választmányi ülése és a versenybírósg megválasztása. Este 8 órakor: Ismerkedés a palicsi nagyvendéglőben. Másnap 9 órakor: Felvonulás a tábori miséhez. 10 órakor: A bácsbodrogvármegyei tűzoltó szövetség közgyűlése. Déli fél 1 órakor: Társasbéd a palicsi nagyvendéglőben. Délután fél három órakor: Versenyek kezdete. 5 órakor: A szabadkai önkéntes tűzoltótestület mentőosztályának menési gyakorlata. 6 órakor: A versenydíjak kiosztása. Este 8 órakor: Cabaré estély a zombori »Troubadurok« közreműködésével a palicsi nagyvendéglőben.

— **Uj országság vásár.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Szeghegy bácsmegeyi községben minden év január 17-ét és szeptember 27-ét megelőző hétfőn országság kirakó és állatvásár tartassék.

— **Sportegyleti művészestély.** A sportegylet műkedvelői a bajai református egyház alapja javára április hó 17 én este 8 órakor a Nemzeti szálló nagytermében jótékony célú művészestélyt rendeznek. Belső díj: személyjegy 2 kor. Karzat és diák jegy 1 kor. Jegyek előre Lukács V. dohányboltjében válthatók. Felfűtéseket a jótékony célra való tekintettel köszönettel fogadunk. Műsor: Prologus. Irta Széles Áron, előadja Biczó Iónka. Ária a »Parasztbecstelt«-ből. Éneklő Rieszner Edéné, zongorán kísérő Rieszner Ede. Vonós négyes. Előadják Kiss Á. József, Melles Béla, Rieszner Ede és Pócsa József. Kóremények. Szavajka Erdős Iónka. Újgyvendőgás. Vigjáték 3 felvonásban Irta Urhegyi J. és Szabó M. Szerepelnek: Urhegyi Jenő, Marcell B'anka, Meskő Ottó, Szabó Miklós, Buday Irén, ifj. Wunderlich József Nemes Irma, Kovács Sándor. Konferál: Szathmáry Árpád a szabadkai színház tagja. Rendezők: Dr. Bárdos J., Urhegyi J., Kovács S., Huber K., dr. Moder G.

— **Meghalt a szabadkai közjegyzőhelyettes.** Antonovich Mátyás kir. közjegyzőnek esztendőnkön át helyettese volt Reinl-Csucsics Ernő, aki az utóbbi időben teljesen önállóan vezette a szabadkai közjegyzői irodát, mert Antonovich betegsége miatt nem foglalkozhatott irodája ügyével. Most, hogy Antonovich betegsége miatt lemondott a közjegyzőségről, új állandó helyettesét rendelt ki irodája részére a kamara. Reinl-Csucsics Ernő nem sokkal élete tul azt, hogy a közjegyzői irodát más vezeti, ma reggel hirtelen meghalt a közjegyzőhelyettes. Szívszélhűdés ölte meg. Reinl-Csucsics 66 esztendő volt. Mielőtt a közjegyzői pályára lépett, járásbíró volt s nyugdíjaztatta magát. Holttestét hatósági engedéllyel Nagykiikíndára viszik s a családi sírba temetik el.

— **Gondnokság alatt.** Rózsza Girella bajai Dóme Péter zentai, Bajusz Mátyásné bácsborsódi, Palkovics Félix csantavéri, Barich János felső zentiváni, Kónya János hercegszántói, Sárközy Zsuzsanna kossuthfalvi, Breinig Antal bajai lakost elmetegség miatt gondnokság alá helyezték.

— **Az állategészségügy új rendezése.** A földmivélségügyi miniszter értesítette a város törvényhatóságát, hogy m. kir. állategészségügyi központi főfelügyelővé május hó 1-től kezdve Ujlyarik Titusz nevezte ki s hogy az új állategészségügyi kerületi beosztás szerint Bácsbodrog megyét az I. kerületbe osztotta be. A kerület székhelye Budapest, főnöke Wuest, de Velberg Jenő állategészségügyi felügyelő lesz.

— **A zentai munkásházák átvétele.** Kétségbevonhatatlanul megszerezéséből, egyben legszociálisabb alkotása Zenta városának — írja ottani levelezőnk — az a nyugati részen felépült szabályos vonalu, egészségese talaju házcsoport, helyesebben egy egész falu, mely »munkásházák« neve alatt ismeretes. Az egész országnak nemcsak időrendben, de minden tekintetben legelső munkásjelölti alkotása ez, mely a külföldi érdeklődők osztatlan elismerését is kivívta. A zombori kir. államiépítészeti hivatal részéről most vette át a rég híreszen álló és használatba vett épületeket. Strohmeier György főmérnök, Berenczey Domokos városi mérnök, a munkásházák kiváló tudásu tulajdonképeni megalkotója és megépítője közbenjöttével.

Hirtelen lecsengetnek Baján. A kisasszony közbeszéli, hogy a főkönyvelőnek nincs joga beszélni. Tíz percnyi vita. Közbe Feketehegy szörnyű túrlmetlen.

— Kovács igazgatósági tag urnak szabad csak beszélni.

Megkeresik telefonon. Igen ám, de a 44. szám, a Nemzeti szálló, nincs benn a megyeközi hálózatban. Ő is csak a gyárból beszélhet. Kocsiba ül és kihajt. Addig Szabadkán megszakítják az összeköttetést.

Délután 5 óra 47 perckor végre Kovács Albert be van kapcsolva Feketehegygel.

— Halló. Ki beszél.

— Itt Kovács. Kérlek, kedves direktor . . .

— Pardon. A direktor ur a félkettői vonattal hazautazott Bajára. Itt a házigazda beszél. Hanem tudod Bercikém, ha már ott vagy a telefonnál, tehetnél egy szívesseget. Holnapután szárcsára megyünk, megmondhatnád a bajaiaknak, tesztem . . .

Brrrrrr. Közbeszéli ő, a bajai központ:

— Kérem, ez már nem a gyár ügye! Tessek abbanhagyni, mert különben megbárásgolom a felet.

Este 10 órakor megérkezik a gyárdirektor és Kovács Albert jelenti neki, hogy távirati uton sürgetően Saegedre hívték.

Igy lesz a jövőben a megyeközi távbeszélő forgalomnak hivatalos ellenőrzése. Esetleg még furcsábban is. Hogy megéri-e közönség zaklatása azt a kis hasznót, mely most állítólag elmarad, nagy kérdés.

— **Öt szivar.** A szabadkai közigazgatási bizottság tegnapi ülésén nagy meglepetést keltett egy bejelentés. Kossuthfalva község előjárósága — mondja a jelentés — azzal kereste meg a polgármesteri hivatalt, hogy Kossuthfalván panaszt tett Tóth Péterné napzaszóné, amiatt, mert a szabadkai anyakönyvi hivatalnál Müller Béla helyettes anyakönyvezető nem akart neki egy bizonyírványt kiadni, míg öt szivart nem hozott érte. A furcsa panasz felett tanakodott kissé a bizottság, de aztán elrendelte a feyelmit megelőző vizsgálatot Müller ellen.

— Az aranyér, vérpangásnak és szokványos székrekedésnek a következménye. Fél, esetleg egy egész pohárnyi természetes **Ferencz József** keserűviz naponta éhgyomorra véve rövid idő alatt lényeges javuláshoz, gyakran teljes gyógyuláshoz vezet. A leghiresebb kórodákon már évtizedek óta használják. A vételnél ügyeljünk arra, hogy a fűszerestől vagy gyógyszerestől igazi **Ferencz József** keserűvizet kapjunk, mert mint a budapesti Szt. Jánoskórház igazgatósága az osztályfőnökök egybehangzó véleményedása szerint, bizonyítja: a **Ferencz József** gyógyviz a többi keserűvizeket, enyhe íze, csekély (50—100 grammnyi) adagolása és legelőnyösebb sikere által messze felülmúlta: szokványos székrekedésnél, hasi vérpangásnál és aranyérről. Ebből látható, hogy orvosi körökben, már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József** keserűviz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kih adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjünk a gyógytárakban vagy kereskedésekben határozottan valódi **Ferencz József** keserűvizet.

1912
— **Harc a korosmában.** Bicsalmáson Hecht Géza kocsmájában együtt volt a lényegű színe java. Nehogy az összejövetel verekedés nélkül muljon el. Bauer Antal egy literes üveget vágott Knabelspiesz Györgyhöz. Knabelspiesz viszozozta ezt a barátságos üdvözlöt, majd pedig — nehogy sok literes üveg törjön össze — pofon is ütötte Bauert. Bauer barátai erre kidólták Knabelspieszt. A derek sváb azonban nem hagyhatta a rajta esett sértést megtorlatlanul, újból visszatért a korosmába s most már egy széklábbal kezdett magának elégtételt venni. Láta eszt **Krieksz Ernő** bácsalmási kádármeister, aki régóta haragosa Knabelspiesznek s hogy hamarosan véget vessen a csatának, egy bicskával hátulról lágyékon szurta Knabelspieszt, akinek sérülése igen súlyos. **Krieksz** ellen megindult az eljárás.

— **A fűmagtermés meghonosítása Magyarországon.** Figyelmebe ajánljuk mindazon gazdáknak, kik Magyarországon fűmag termeléssel szándékoznak foglalkozni, hogy e célból **Mauthner Ödön** cs. és kir. udvari magkereskedő céghez, Budapest, forduljanak. A **Mauthner** cég, mely a gazdák jóvedelmének nagyobbítása terén már oly gyakran volt uttörő, készséggel bocsájt rendelkezésre egy régi, tapasztalatokban gazdag fűmagtermelőt, ki a szükséges utaaigazításokkal és szaksteru tanácsal szolgál. A cég azt minden költség felszámítása nélkül teszi, sőt még a szakember utikőségét is viseli. Ha figyelembe vesszük, hogy **Ausztria—Magyarországba** a múlt évben is külföldről esupán fűmagot 2½—3 millió korona értékben hoztak be, úgy a **Mauthner** cég ezen mozgalma a gazdák körében bizonyára nagy tetszéssel fog találkozni.

— **Lohr Mária (Kronfusz), csipke, vegyi tisztító- és műfestőintézetben,** Budapest, VIII., Baross-utca 85. sz. alatt minden e szakba vágó megrendelések a legjobban, gyorsan és jutányosan teljesítettek. Vidéki megbízások a legpontosabban eszközölteknek. 1210

N y i l t t őr .*

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz
1174

Évszázadok óta ismert
MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
SÁVANYUVIZ
sogitó gyógyító tényező
Karlsbad, Marienbad,
Franszbad stb.
kuráknál; mindig
tényesen bevált.

GUBER FORRÁS
A LEGKÖNY-
NYEBBEN
EMBSZTHETŐ
ARZÉNES VIZ
VÉRSEGENYSÉG SÁPKÓR
IDEGGYENGESÉG
ÁLMATLANSÁG
ÉS MINDENFÉLE GYENGESÉGI
ÁLLAPOTOKNÁL ADHATÓ
KAPHATÓ: GYÓGYSZERTÁRAK, DROGUÉRIÁK
ÉS ÁSVÁNYVIZKERESKEDÉSEKBE

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Felelős szerkesztő:
S Z I R M A I V I D O R dr.

Sürgős megbízásunk van 4—4½% kamatozású
10,000.000 KORONA
főrllesztése jelzálogkölcsön elhelyezésére
földbirtokokra és törvényszéki székhellyel bíró
városokban levő házakra. — Kölcsönök a legma-
gasabb becserék kétharmad része erejéig a legelő-
nyösebb feltételek mellett engedélyeztetnek.
Felvilágosítással költségmentesen szolgál

Popper és Öreli
bank- és váltóüzlete Budapest, VI. Andrassy-ut 32.

40/1911. eln. szám.

Hirdetmény.

Az esküdtbírószágról szóló 1897. évi XXXIII. törvény cikk rendelkezése, valamint ennek életbe léptetése és végrehajtása tárgyában kiadott 3300/1898. számú belügyminiszteri és igazságügyi miniszteri rendelet alapján az esküdtképes férfiak 1908. évi alap lajstrom (névjegyzéke) hivatalból összeállítandó lévén, ennek eszközésére kiküldött összeíró bizottság közhírré teszi, hogy Baja város területén lakó minden férfi, aki magyar honos a folyó évben legalább a 26-ik életévét betöltötte, magyar nyelvet érti, azon irni és olvasni tud és évenként legalább 20 korona egyenes állami adót köteles fizetni, amennyiben pedig az időleges adómentességet élvez 20 korona egyenes állami adónak megfelelő értékű vagyonnal bir, vagy adózásra való tekintet nélkül köztisztviselő, lelkész, a magyar tudományos akadémia tagja, tudor, okleveles tanár, ügyvéd, mérnök, építész, hajós, kapitány, gazdasz, gyógyszerész, erdész, bányász, tanító, sebész, állatorvos, továbbá aki a belső művészetet vagy felsőbb szakiskolát elvégezte, végül aki közép záró vizsgát letette, a folyó év május hó 18., 19., 20., 22. napjainak bármelyikén mindenkor délelőtt 9 órától 12 óráig a városi székház emelet 6. számú hivatalban az alaplaajstromba való felvétel végett az összeíró bizottság előtt személyesen vagy meghatalmazott által is megjelenhetik. Egyben ezuton is felhivatnak mindazok, akik az összeíró lapokat megkapták, hogy azokat lehető legpontosabban és a kézbesítéstől számított 3 napon belül kitölteni és a lapok összekészedése végett jelentkező hivatalos kösegnék átadni polgári köteleességüknek tartásá.

Baja, 1911. április hó 14-ik napján.
Polgármester mint az összeíró bizottság elnöke helyett:

Weisz Nándor,
tanácsnok.

Országot hódító

utjában hozzánk is megérkezett a jelenkor egyetlen kifogástalanul jó magyar szivarkahúvelye a

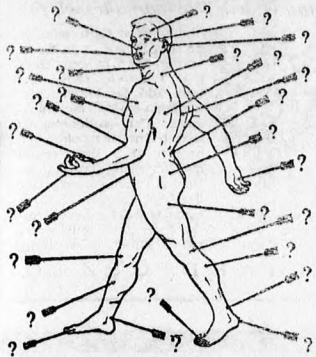
„GONDÜZŐ”

mely vergé, önégő, hammentes papirból, nikotin-fogóval készül és páratlan kedvezményben részesíti fogyasztóit. — Egyedül elárusítás

K O L L Á R A.

könyvkereskedésében Baján.

Vannak fájdalmai ?

Használjon Feller-féle Elsáfluidot és Feller-féle Elsápilulákat, melyek egyedül készítője Feller V. Jenő udvari gyógyszerész, Stubica, Centrale 124. sz. (Zágráb megye).

I. A Feller-féle Elsáfluid saját tapasztalatunk szerint fájdalomcsillapító, gyógyító, gyengeséget megszüntető hatással bír, gyorsan és biztosan gyógyít, csúsz, köszvényt, ideggyengeséget, oldalszúrást, szaggatást, influenzát, fej-, fog- és derékfájást, zsábt, bennulást, szemfájást, migránt, sok itt meg nem említett betegségtől megszabadítja az embert. A Feller-féle Elsáfluidot, rekedtség, nátha, mell- és torokfájás és légvonal vagy hűléstől eredő bajok ellen is páratlan gyógy sikerrel használják. Valódi csak úgy, ha minden üveg a „Feller” nevet viseli. 12 kis vagy 6 dupla, vagy 2 speciális üveg bért. 6 kor. II. Továbbá tudomásra öhajtjuk hozni, hogy az emberek ezrei gyomorhajok, gőrcs, étvágytalanság, vesegés, hányási inger, rosszullét, felbőfőgés, puffadság, dugulás, aranyeres bántalmak és különböző emésztési zavarok ellen kitűnő és biztos sikerrel használják a Feller-féle hasajtó Rebarbara-Elsápilulákat. 6 doboz bértmentve 4 korona. Övökodjunk azonban utánzatoktól és címezünk minden rendelést gondosan Feller V. Jenő gyógyszerésznek Stubica, Centrale 124. sz. (Zágráb megye). 1127

1148

A Beyer Mihály-féle birtokból
64 hold szántóföld
1911. november 1-től számítandó 10 évre
haszonbérbe kiadó.

Tudakozódni lehet

Jaszenovics Jstiváné tulajdonosnál Déván
vagy Kervának Jgnác sz kalapos mesternél
Baján, Mátéházi-utca 13. sz.

Ki a tisztaságot szereti,
az rakassa ki a
konyháját és folyosóját
cementlapokkal.

Csindlatszon műköböl
kutfedőlapot.
Vegyen favályu helyett
cementvályut.
Használjon fahordók helyett
cementvizarátályt.
Alkalmazzon vízlevezetéshez
cementesövet.
Falápcső helyett
műköléposót.

Elvállal bármily betonmunka készítését és műkövek gyártását. Árjegyzékkel és költségvetéssel készséggel szolgál Grünhut Miksa

Spitzer-féle téglá és cementárúgyára.
Telefon szám 111. Telefon szám 111.

Aglis KÖTŐGÉP-vezérképviselőt

keres több megye részére egy már jól bevezetett vállalat magas jutalék mellett.

Kookázat kizárásával nagy kereset érhető el.

Csakis oly egyének ajánlatát kérjük, kik ezen, vagy hasonló cikkben már nagyobb eredménnyel működtek. „Simakötőgép” jelígre Blochner J. hirdető irodájában Budapest, IV. ker., Semmelweis-utca. 1245

HIRDETÉSEK
FELVÉTELEK
A KIADÓHIVATALBAN.

Ki akar
szép lenni?

Kevés hölgy van a világon, ki a FÖLDES-féle MARGIT-CRÈME arckenőcsőt ne ismerné. A bőr mindennemű tisztátalanságát, szeplőt, pattanást, miteszt, májfoltot, ráncokat stb. gyorsan és biztosan eltávolít és az arc ideális, szép és öde lesz. Nemcsak az arcból, hanem a nyak, váll és kéz fehéritésére is szépitőszerek legalkalmasabb. Az összes szépitőszerek között a

Földes-féle Margit-Crème

örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan és zsirtalan. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona, minden gyógytárban és drogériában. Kiváló toiltalt-cikk: Margit hölgykor 3 színben 120 kor., Margit-szappan 70 fillér., Margit-föggép 1 korona, Margit-arcvíz 1 korona.

Tessék a záródőjegyre ögyneli és csakis eredeti készítményt elfogadni, melynek ártalmatlanságáért és kitűnő hatásáért felelősséget vállalok. Készíti és postán küldi:

Földes Kelemen gyógyszerész Arad.
Kapható: Dr. MAKRAY LÁSZLÓ
gyógyszertárban BAJA. 1238/B

GUMMI-óvszerek

legfin. francia gyártmány, 12 db-onként 1.80, 2.40, 4.- és 5.- K. NEVERIP eredeti gyártm., 12 db 6.- K

STERYL legfinomabb Paara gummi-hélyad 6 darab 3.50 korona, 12 darab 6.50 korona.

minden eddigi gyártmányt felülmul, kizárólag cegemmel kapható. CAPOTTES rövid eredeti amerikai, 12 darab 3.- koronától 5.- koronáig. HALHÓLYAG valódi francisz „Duchamps” gyártm., 12 darab 4, 5, 6, 8 és 10 korona. Mintagyűjtemény 12 drb legfinomabb 4 korona. Spanszor (heretartó) drbja -.50, 1.-, 1.20, 1.50, 3.- K-ig. Has- és Sérvkötők a Gummiharisnyák legnagyob vállalkásban, mérési után is készíttetnek. „GLORIA-ÖV” (havibaj ellen) 6 darab betéttel darabja 5 koronától 6.50 kor.-ig.

Neumayer Lipót
kőszor, gummiárak és betegápolási eszközök raktára V., Budapest. Váci-körút 2. szám.
LINOLEUM-üzleteim:
VI. Váci-körút I. (Ankerkút), VII. Rákóczi-út 8. szám.
Arjegyz. ket kívánatra ingyen és bérmentve küldök

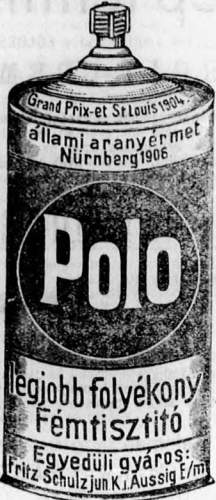
Rendelések a legnagyobb titoktartás mellett
expedíáltaknak. 1197

Carl Kronsteiner törvényesen védett viharálló mész
Homlokzat festéke.
50 szín árnyalatban, kilója 24 fillértől feljebb.
Évtizedek óta bevált és minden utánzatot fölülmul. Egyedüli célszerű mázolóanyag még a már egyszer festett homlokzatokra is.

Zománc homlokzat festék eltűrülhetetlen, egyszeri behuzással is takar, alapozás nem szükséges, zománc-keményesgü, csak hideg vízzel keverve is már használható Fertőtlenít — mérmentes — vízhatlan. Esményi mázolóanyag belső helyiségekre, még festetlen homlokzatokra, faépitményekre úgy pavilonokra, félszerekre és kerítésekre stb.
Kapható minden árnyalatban és négyzetméterenként 5 fillérbe kerül.
Mintakönyv és használati utasítást ingyen és bérmentve küld: Kronsteiner Károly
Wien, III. Hauptstrasse 120. — Főlerakat Baja részére 1234
WAGENBLATT és HENERARI festékkereskedésében.

Kérjen Polo
Bádoggalacok csak a törv. védett-
csepp-megtakarítási-berendezéssel

Mindenütt Kapható

Kérjen ingyenpróbát

1243/IV.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyított lázszor, mely már sok év óta legjobb beírásoknak bizonyított köszvényel, osteoarthritis és megfázásoknál.

Figyelemztetés: Súlyos hánisítványok miatt beviseléskor óvatossá kell lenni és csak olyan erdői utveget f. g. j. p. k. el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Biecher cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K. — 80, K. 1.40 és K. 2.— és t. g. z. v. o. v. i. n. minden gyógyszer-tárban kapható. — Tartalom: 16r. k. 1.25-f. g. y. g. y. g. z. o. r. e. s. z. e. n. o. l. Budapest. Dr. Richter gyógyszer-tára az „Arany országhoz”, Prágában, Elisabethstr. 5. n. u.

Delaware vessző!

Nagy Gábor-féle legnemesebb faj.

Vidékünkön több mint 20 év óta honos s az egész országban már igen elterjedt bőtermő, erős édes bort adó faj. Oltani, permetezni nem kell, mert filokszera, sem szőlőbetegség kárt benne nem okoz. Jól beérett szép sima vessző míg a kélezlet tart I. oszt. 1000 drb. 35 korona, száz darab 4 korona. II. oszt. A sima vesszők előgyökereztetéséhez utasítást küldök megrendeléseket 10% előleggel elfogad Fischer és Wolner, BIHARDIÓSZEG, 1214 - II.

1000 drb. 20 k. A sima vesszők előgyökereztetéséhez utasítást küldök megrendeléseket 10% előleggel elfogad Fischer és Wolner, BIHARDIÓSZEG, 1214 - II.

1130

Helical PREMIER kerékpárok.

Kiváló és értékeőbb
kivitelű.

Legkitűnőbb művészi
járatu.

Diszes árjegyzék ingyen.

PREMIER-WERKE **EGER, in Böhmen.**

1233

THE CAMPBELL 1120

elsőrangú angol motorgyár világhírű **benzin-nyorsolaj-gáz-szivógáz-Motorjai és Lokomobiljai**

a legtartósabbak, legjobb és legegyszerűbb szerkezetűek,

Legolcsóbb
Legbiztosabb
Zavartalan

üzem

Olcsó árak. Kedvező
fizetési feltételek.
Jótállás minden te-
kintetben.

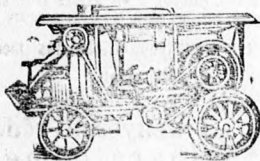
Vezérképviselő: **Korányi Viktor** BUDAPEST, VI., Liszt Ferenc-tér 9. sz. — Telefon 64—64.

Aki gyomorfájós, béltbeteg, étvágytalan. lesoványodá hoz hajlandós, használja a számos év óta jónak bizonyult gyomorsót, Schaumann gyógyszerétől Stockerauban, aki szabályozni és épségben taranni akarja a jó emésztését, használja a Schaumann-féle gyomorsót, tapasztalni fogja, hogy más zerek ellenében mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a főlőséges gyomorsavakat és előmozdítja az emésztést. Egy doboz ára 1 kor. 50 fill.

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. Ára ta solyonkint 3 phiolával á 10 gyomorsó-pasztillával kor. 1.50. Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendelésnél utánvéttel

SCHAUMANN gyógyszerész
1010 Stockerauban.

Világhírű magánjáró és vontatható benzinelokomobilok és cséplőgépek

— Hegyes vidéken is kitűnően beváltak. — A legmegbízhatóbb és legbiztosabb üzem, csekély benzinfogyasztás, egyszerű szerkezet. Szivógáztelepeink világhírűek.

Schwed nyersolajmotorok.
Magánjáró és vontatható fafűrészelők és kötőrők.
Teljes malomberendezések.
Gőz és járgányos cséplőkészletek.
KELLNER és SCHANZER
Budapest, V. Aulich utca 2. szám.
Ügynökök, közvetítők díjaztatnak. 1185

MASSEY-HARRIS C^o. R. T.

Fűkaszaló aratógép és földművelő eszközök gyára.
Toronto, Északamerika.

A világ legjobb gyártmányai.
Árjegyzéket kívánatra ingyen küldök a

Massey-Harris C^o. R. T.
Budapest, V., Alkotmány-u. 23. sz.